

מסורת הש"ס

(א) גילה ל: ונראה ד: פנות  
ח: ונראה כן: מ"ק ט"ז:  
ט: ונראה כן: ונראה  
י: ונראה כן: ונראה כן:  
יא: ונראה כן: ונראה כן:

נוסחת הירב"ן

(א) שפוטת משה המשיח:  
(ב) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ג) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ד) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ה) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ו) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ז) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ח) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ט) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(י) ונראה שפוטת משה המשיח:

הגהות הבר"ח

(א) כן איבעיה ליה הכי  
(ב) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ג) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ד) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ה) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ו) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ז) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ח) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ט) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(י) ונראה שפוטת משה המשיח:

הגהות מורה"ב

שנינו

(א) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ב) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ג) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ד) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ה) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ו) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ז) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ח) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(ט) ונראה שפוטת משה המשיח:  
(י) ונראה שפוטת משה המשיח:

לעני רש"י

לפירושי רש"י

שלישה מינין פרק ששי נזיר

ל.א.

עין משפט  
נר מצוה

בג א מ"י פ"ג מהל'  
נדרות הלכה א פתח  
לפני רמב'  
בב ב מ"י פ"ג מהל'  
ב: פ  
בב ג מ"י פ"ג מהל'  
ב: פ

הגהות הרומש"ח

1. ז"ל פ"ג. 2. כפ"ל ק'.  
3. ז"ל פ"ג. 4. ז"ל פ"ג.  
5. ז"ל פ"ג. 6. ז"ל פ"ג.  
7. ז"ל פ"ג. 8. ז"ל פ"ג.  
9. ז"ל פ"ג. 10. ז"ל פ"ג.  
11. ז"ל פ"ג. 12. ז"ל פ"ג.  
13. ז"ל פ"ג. 14. ז"ל פ"ג.  
15. ז"ל פ"ג. 16. ז"ל פ"ג.  
17. ז"ל פ"ג.

פ"י הרא"ש

והא אוחביה רב ספא  
ה' רב ספא הקשה מהך  
ברייא לאביי ואי אית  
ללקי שש ואי לא אית  
מנא איב מאי אוחביה  
ומשני רב ספא הגיה ה'  
בבויא רב ספא לרבי  
אביי נטרא גמיר לאו  
מסבא אמרה ניהלה דא  
סבא הוה אפי ניהלה  
כשקשה לו כי בבויא  
הה הדר ביה: הוגים אילו  
הפירושים: הוגים ר'  
ויסי היה נתון סימן כדי  
שלא ישתע וזו של בהמה  
הרחיצין קרוי זוג: סתם  
ניזויה ל' יום. כבר תיבא  
לעיל ולא תני הכא אלא  
אנב דבעי להווי ספא  
גילה או שגלחוהו לטעמי  
סוחר ל' יום. פי' סוחר  
עד שיהיה לו גידול שער  
של ל' יום בגלגלחת  
של מצוה כגון אצל החמור  
ביום בלאת [צריך לכתוב]  
ל' יום פסח אחרת ואם  
לחמור לאחר ל' יום  
מקצת אחרת ימים ח'  
ומשלים עליהם נדרות  
כדי שיהיה לו גידול שער  
של ל' יום בגלגלחת של מצוה.  
ר"א רב דבי סיל'  
מדחקי כי חרצנים הוגים.  
אלא לאי לבי חרצנים יד  
וג אחר: ספורצנין ז'  
עירויין: משמע דוג (הרה)  
הוא החיצון ששערין אותו  
להוציא סמנין: ה' הוא  
ביתיה. פי' שער מלחת  
רבי מתחיתו והיינו סקוס  
חבורו מפי הוא עולה  
וגדל: או מלעיל. היינו  
מער החיצון. וקרי ליה  
מלעיל לפי שהוא זקף  
לפולה כשהשער קטן:  
ושירי בו כדי לכוף ראשו  
לעיקרו בכל שער ושער  
והיינו שיעור חשוב בשער  
כדאמרינן בשפתותי סבן  
דרכו להיות גדול בתוך  
ד' ימים: א' אמת מלחת  
רבי הרי לא שירי בו כדי  
לכוף ראשו לעיקרו משער  
שהיה בו כשער קבלת נזיר  
וצריך לפתור: אלא א"א  
מלעיל רבי מאי דאקרישי  
הוא קאי ותשאר בו שיעור  
חשוב משער שהיה בו  
כשיהיה נזיר ואינו צריך לפתור  
דבניא בעי למיקם. לפי גודל השער היה לו להתרוקן מן הראש עד שילכו ספון השער אלא ורבי הלכך רבי הלכך איהו זה המוקדמות: ומשני דלעיל מלחת רבי אלא ואנב חיותה נחת  
ואילו ומתקבא חסדי אצלי הראש והתקיים מועת האדם ולחוחו: ח"ש מאיבא פתח שנמצא ספון השער. אלמא מלחת רבי. ולכן היא מתרוקנת מן הראש כפי גידול שער. דא מלעיל רבי לא חזו  
מסקומה וחטא חסדי אצלי הראש: ומשני דלעיל מלעיל רבי ומשום דלית בה חיותה (משחשך) ויורדת לפטה. ח"ש מבלוויית של גויים שנגדילים בלוויית לשם עבודת כוכבים. ושם הם מתחברים  
מגלחום סביב ראשם ומה שהם מגיחים עושים קשר כדי להיות הקליעה כלפי הראש עושים קשר כדי להיות הקליעה קייאא ושהם גדלים והולכים רפה הקשר סמוך לשער אחר מתוך כבתייה:  
ומשני אידי דקבאט משבא. ע"י השכבה ששוכב עליו נקטס והולך ורפה: ח"ש ספקתא דרפי עמא מלחת. ספקתא. מין צבע אדום שצבעו בתן בהמות והביקום הצבע מתחפר הגמא אצל הגוף הבמה. ואח"כ מתרפה  
הצמר אצל סקוס עיקרו ואי מלעיל רבי אפי' מתרפה: ומסבא דצבעין דקנייהן. יש קניס צובעין וקניס שחורים כדי שיהיו נראים כחורים. והיוצין עיקרו ניהוין וכשהשער גדל נראים

והא אוחביה חמש ומאהר דלא תניא מ"ט איתביה. כלומר והלא רב  
ספא עצמו היה מקשה מיניה לאביי ואי מנא לא מני ה' מיט'  
אוחביה הוא: א"ר פפא אמר סברי לאו גמרא הוה בדיה. לך דבטי  
מלשי והוספמי על לשון הגמרא חמש והלקות לאביי לראות את  
מדעתו אמרה למימרא דידיה דלא

בכל ימור מדבריו ולא יחזוק למך  
הכרייהם לדבריו ולא ידענא דגמרא  
הוא בדיה ואוחבי' ולא הדר ביה  
ולך כנמי דגמרא הוא בדיה:  
(א) מחורצנים ספורצנים. דהיינו  
הגרעין וכן בנמי'  
ע"ז (דף לז): פורצנין דיון נמך  
ועוררין היינו הקליפה ואשפת מתרגמין  
ועלמית וסמיטה היינו נקליפה  
שסמיטה הקליפה החיונה שיש בה  
למלחמת קלמ ולא נגרעיה:  
סתם. נדרות ז' יום. כבר שנינו  
זה בפ"ק (דף ה.) ואידי  
דבעי למתי גילה או שגלחוהו לטעמי  
סוחר ל' יום מני נמי סתם [נדרות]  
שליש יום ב' ועמא דסוחר ל' יום  
משום דבעי למיזע מירוח שיהיה לו  
חגלחת של מצוה כדי שיהא שערו גדל  
כפי שראוי לגדל סתם נדרות דהיינו  
שליש יום ומיירי שגלחוהו ביום  
מלחת שהיה אס לגמורו בעיטס) לו  
יומר להי ויספור את הכל אר"י יחזור  
וימנה מה שמנה כבר ואולי הכי נמי  
קאמר סוחר עד שיהו שערותיו כדי  
שליש יום כן נמלא צפירות של ח"ר  
יתקן והלכך צפירות של ח"ר יחזור  
לגמורו ביום שלישי אינו סוחר כלום  
דלכא עדיין גידול שער קודם יום  
חגלחת ואם גלחוהו אחר שכלו ימיו  
[ואין] גידול שער סוחר [ל'] לרנן  
כדמוכח בגמרא:

נזיר שגילה בין ד' במספרים: או שסיפק. פירוש תלם: כל שהוא.  
אפי' שער אחד לוקח עליו מיירי שערק השיער מעיקרו  
ומשיתו מן השורם כעין שער דלוקח מקרא דתער לא יעבור על  
לראש דמרינן בגמרא שאר המעצין: שער צאתה רבי.  
משרשו מעיקרו הוא מגביה וגדל מה' שהשער גדל ממחר ועולה  
הקמון לראש אחר ימים יהיה צרוק: או מלעיל רבי. מאלש השער  
הולך וגדל אצל סמוך לראש אין [וז] ממקומו: ורש"י רב בר  
צבוק ראשו צעקרו. ככל שער ושער (שיעורא) צעלמה הוא וכסמוך  
אמר ח' שני' יגדל השער זו' ימים וכך ש' חצייה שער: א"א אמת  
מלחת רבי נדרותו הא שקליה. כלומר השיער שהקדיש ביום נזרו זה  
נעלו וגלחו זה שיערו זו כדי לכוף אר"י זה משער שהיה לו משעת  
קבלת שער אלא נמנו זו אחר כן וסוחר אחרי שלא נשחית מאותו  
שער שזה צבוקל נזרו ואי אמת מלעיל רבי מאי דלעקיש אותו  
דאיתו שיערו דלא מאותו שיער שהקדיש וכך הוא שיעור משבו  
ואינו סוחר כלום: ת"ש מהא אינבא. פירוש צני' מיני: דקאי  
בעיקרא. פירוש בעיקר השיער סמוך לראש ולא תלם משם צנידול  
שער ש"מ דמלעיל רבי ומש"ה השער סמוך לראש דקאי קאי.  
דאי שגלחת רבי ברשא בעי צפירות שער ל' יום שהיה לו  
וגדל מעיקרו ולמעלה: אנב חיותא נחת ואוי'. אינבא הוא יורד'  
למטה כשהשער גדל מלמעלה מ' מרום הראש: ברישא דבינתא.  
לאוי ברשא אלא צרוק מן הראש קאמר: ואי ס"מ מלעיל רבי  
בעיקרא דבינתא בעי צפירות שער ל' יום שהיה לו  
שם ממה: ה'תם נמי משום דלית בה ח"א. כלומר צו שהרי ממה

שמתה ואולנה! ומחורצנין ויורדת לראש השער שהוא תלוי למטה לזד הארך ואין לו כח להאחו למעלה לזד הראש: ת"ש מבלוויית של בוישי"ם  
שמניחים בלוויית [נראשית] לשם ע"ז ובעשר אר"י: מגלחין כל סביב ראשו ומה שהיו מניחין הן גידולו צו אמת קלעיה סמוך ל' לראש ואינו  
מודק ככראשונה ואי מלעיל רבי אמאי' אלא ודאי מלחת רבי ונדחית הקליעה לפנים והלאה מן הראש ונמלא כי שער סמוך לראש  
אינו קלוע ולכן הוא כפרושי ומשני אידי דקמטא היא משיבא רפא ממה שהיא שוכב עליה נוספת ממקומה ונפרת סמוך לראש:  
עיקרי

א"ר פפא אלא סברי. קנרף הוא צדיה כדי אכיל מרזן מידי שמים  
על מרזן ועל מכל אשר יעשה וסברי אומי ליה חיותא משום דלא  
היכרא ליה! מילתא וליהדר ביה: ולא ידענא דגמרא סיא צדיה. מרביה  
ומלשי (א) הדר ביה: רבי אלעזר בן עזריה אית ליה כרבי יוסף

מדקאמר שני מרזנים חג משמע דלוג  
א' חיבה צ' מרזנים: פורצנין. דמשמע  
נימי כגון אפי' פרלידא דמותי קלא  
דלאמר ברש פ"ק דמס' תענית (ד' ה.)  
דהיינו גרעין: עירויין. משמע  
חיוניס שפוטת (ה) מהמסקה כדמכיר  
(נראשית ח) ואשפת אוחס ומתרגמין  
לפורצנין ועד עירויין כר' יוסף: מרתי' גילה או  
עגליות ליספין. משמע בין באונס  
בין בלזון כמון ימי נזירותו בין צניעות  
מרוצה בין צניעות מועטת: סוחר  
מל' יום: לפי שאין גידול שיער כפמות  
שמשל קלמ בראש השיער: גמ' איבעיא  
לו בינפא מלפתס רבי. האי שיער  
מלחת רבי כסמוך לנבר (ו) יואח מן  
הראש וגדל וראש דקאי קאי: או  
מלעיל רבי. שראש השער ממגדל  
יוואל מלחיו (כ) ומתגדל (ג) ועיקרו  
דקאי קאי: למאי נפקא מינה לנזיר  
שגלחוהו ליספין ושירי בו כדי לכוף  
לראש ועיקרו א"א אחי דהאי בינפא  
מלפתס רבי. הליך (א) למאי דלעקיש  
שקליה וסוחר (ד) נדרותו: ואי אמרס  
מלעיל רבי. הולך ושירי בו כדי לכוף  
לראש ועיקרו דלכא למימר  
הודמאי דלעקיש קאי אחי אית ליה  
למיבעד חגלחת מצוה ואינו סוחר:  
ש"מ מהאי אינבא חיה. (ו) לנזירי'  
נלע"ז דהוא מצוי מיני: דקיימא  
בעיקרא דבינפא. דהאי השיער  
סמוך לנבר: ואי ס"ד דקאי בינפא

מלפתס רבי. אישכחא דכי נפיק (א) שערס נפיק אינבא לבר: (ב) ברשא  
דבינפא איבעי ליה לניקס. אינבא אלא לאו ש"מ מדקיימא אינבא כדאי  
ישרא דמלעיל רבי ואינבא בינתא דקאי קאי: לעולם מלפתס  
רבי. והא דלא קיימא ברשא דבינתא: (א) ואלבן חיוסא. דלית  
נחתא ואלנה לתת לנכדי בירשא: ש"ש (א) מדאי אינבא מסה  
קיימא ברשא דבינפא. ואי ס"ד דהאי בינתא מלעיל רבי אישכחא  
דכי היכי דמעיקרא קיימא ל' בעיקרא דבינתא הכי נמי איבעי ליה  
למיקם השא בעיקרא דבינתא: הסס נמי משום דלית בה ח"א.  
שאלן כה כח דהא הוא ממה: שרונ קא משפרבא. משמחא ואלנה  
כלפי רישא דבינתא מש"ה קיימא לה הסס ולעולם מלעיל רבי:  
ש"מ מבלוויית של כושיים דכפר גדולין לה. שמקלעין את השיער  
זה בזה: רפא מלפתס. סמוך לנבר ומדרפא לתת לנכדי בירשא  
ולא מלעיל ש"מ דמלחתה הנן השיער יואל (א) מש"ה מרפו להכי  
שערי מלחתה ולא מקלעי צדוך בינתא: לעולם מלעיל רבי  
והסס נמי אידי דקמטא (א). שמהק בלוויית דוחק מעלמו למטה  
מחמת (ב) הגדל כששוכב עליה: ומשיבא הוא דרפא. מחמת  
שכיבה הוא ששוכב על הבלוויית רפא לה מלחת: מספקא דרפי  
עמא מלפתס ונתיא. כלומר עד השתא (א) צעין לפרושי קן ממדי  
דקנרף דלא תליא נמידי דמיא אלא השתא איכא למישמע מהא  
(א) דקרקרין על השערי לטוס מעשר דמתקשר כל השיער ביחד  
ומאי טעמא לאו משום דהוא דרפי רבי ליה לנבר הכי  
וש"מ

שמתה ואולנה! ומחורצנין ויורדת לראש השער שהוא תלוי למטה לזד הארך ואין לו כח להאחו למעלה לזד הראש: ת"ש מבלוויית של בוישי"ם  
שמניחים בלוויית [נראשית] לשם ע"ז ובעשר אר"י: מגלחין כל סביב ראשו ומה שהיו מניחין הן גידולו צו אמת קלעיה סמוך ל' לראש ואינו  
מודק ככראשונה ואי מלעיל רבי אמאי' אלא ודאי מלחת רבי ונדחית הקליעה לפנים והלאה מן הראש ונמלא כי שער סמוך לראש  
אינו קלוע ולכן הוא כפרושי ומשני אידי דקמטא היא משיבא רפא ממה שהיא שוכב עליה נוספת ממקומה ונפרת סמוך לראש:  
עיקרי

בשעת קבלת נזרו ואינו צריך לפתור  
דבניא בעי למיקם. לפי גודל השער היה לו להתרוקן מן הראש עד שילכו ספון השער אלא ורבי הלכך רבי הלכך איהו זה המוקדמות: ומשני דלעיל מלחת רבי אלא ואנב חיותה נחת  
ואילו ומתקבא חסדי אצלי הראש והתקיים מועת האדם ולחוחו: ח"ש מאיבא פתח שנמצא ספון השער. אלמא מלחת רבי. ולכן היא מתרוקנת מן הראש כפי גידול שער. דא מלעיל רבי לא חזו  
מסקומה וחטא חסדי אצלי הראש: ומשני דלעיל מלעיל רבי ומשום דלית בה חיותה (משחשך) ויורדת לפטה. ח"ש מבלוויית של גויים שנגדילים בלוויית לשם עבודת כוכבים. ושם הם מתחברים  
מגלחום סביב ראשם ומה שהם מגיחים עושים קשר כדי להיות הקליעה כלפי הראש עושים קשר כדי להיות הקליעה קייאא ושהם גדלים והולכים רפה הקשר סמוך לשער אחר מתוך כבתייה:  
ומשני אידי דקבאט משבא. ע"י השכבה ששוכב עליו נקטס והולך ורפה: ח"ש ספקתא דרפי עמא מלחת. ספקתא. מין צבע אדום שצבעו בתן בהמות והביקום הצבע מתחפר הגמא אצל הגוף הבמה. ואח"כ מתרפה  
הצמר אצל סקוס עיקרו ואי מלעיל רבי אפי' מתרפה: ומסבא דצבעין דקנייהן. יש קניס צובעין וקניס שחורים כדי שיהיו נראים כחורים. והיוצין עיקרו ניהוין וכשהשער גדל נראים